

ljude kaj verjel, kdo bo na njih besedo kaj zaupal, če bojo — kakor je misliti — Cesar sklenili, de imajo tudi kmetje svoje poslanike na državni zbor (Reichstag) poslati in za sosesko govoriti! Takó zamorejo nekteri hudobneži celo sosesko omadeževati, jo ob dobro imé pripraviti in ji škodovati!

Kdor misli, de je razvujdanost svobodnost (frajost), je nevreden svobodnosti, in sam sebe pripravi ob pravice, ktere postave vsakimu svobodnemu pa mirnimu podložniku delijo. Le tam je svobodnost, kjér gospod in kmet, bogat in revin, star in mlad, in slednji stan svoje pravice pa tudi svoje dolžnosti pozná, pa tudi pravice svojiga bližnjiga spoštuje, in tistiga, od kteriga misli, de mu jih krati, pri postavnih gosposkah zatoži, nikdar pa pravice s silo in razbojništvam ne iše.

Vsaciga pametniga in dobriga domorodca sveta dolžnost je, neumne podučiti, zmešane razjasniti in tako za mir in pokoj skerbeti.

Kdor ljudstvu pravi, de konstitucija je puntarija in de zdej ni nič postav in pravíc več, — kdor ljudstvu pravi, de bojo po konstituciji davki povikšani, — kdor ljudstvu pravi, de konstitucija véro podkopuje: ta je puntar in šuntar, in Judež Iškarijot svojiga Cesarja, svoje domovine — naj bo kakoršni-ga stanú si bodi! — On je začetnik vsiga hudiga, ki iz taciga šuntanja izvira, in je tedej še večiga kaznovanja (štrafanja) vreden, kakor ti, ki so le od njega zapeljani.

Ena izmed več družih dobrot, ki bojo — kakor terdno upamo — kmeta po novi vladbi zadele, bo tudi ta, de bojo soseske novo osnovo dobile, po kteri bojo zamogle svoje reči po svoji volji poravnati.

Pričakujemo tedej mirno in zaupanja polni, de se bo neizrečeno veliko in obširno delo, dobro prevdarjeno, od nove vladbe izpeljati zamoglo! Novi minister Pillersdorf so 26. dan pretečeniga mesca sami na znanje dali, de je polajšanje kmetiškega stanú eno izmed nar pglavitniših opravil nove vladbe (Verbesserung der Lage des Landvolkes ist ein Gegenstand der gespanntesten Aufmerksamkeit der Regierung).

Pametni in pošteni kmetje, kterih je v vsaki soseski dovelj, naj si tedej na vso moč prizadevajo, neumne podučiti, nevarne svariti, in če to nič ne pomaga, jih gosposki oznaniti, de tudi njih v veliko škodo ne pripravijo.

Odkritoserčín prijatelj slovenskih kmetov.

Misli in vošila

nekterih posestnikov kmetiškega stanú zastran prihodnjih državnih naréd.

Iz Tersta.

Z nedopovedljivim veseljem so vse dežele avstrijsanske države, so prebivavci vsih stanov sprejeli ukaz (Patent) našiga presvitliga Cesarja od 15. sušca, — ukaz, kteri avstrijsko državo na novo prerodi, in prebivavce vsih dežel in vsih stanov s terdnim nezvenljivim vezilam zložnosti, edinosti in ljubezni do občne domovine in do našiga presvitliga Cesarja objame.

Nas ude kmetiškega stanú je sosebno tretji odstavek imenovaniga ukaza močno ganil, ki nam zagotovi, de je poklic odbornikov deželnih stanov že napovedan, v kterih zboru se imajo nove državne narédbe do gotoviga dognati, namreč, de se imajo posamezne naprave in postave za vladijo dežel pogovoriti, presoditi, in po tem podložiti v poterjenje Njih Cesarski Svitlosti. Po tem takim imamo tedej dočakovati imenitne spremembe ali predelovanja mnogih zastaranih, zarujevenih, današnjimu času ne več pristojnih naréd in postav, — in pričakovali jih bomo v zložnosti in edinosti, med tem

pa tudi verlo varovali mir domovine in pošovanje dozdej veljavnih postav, kér smo živo prepričani, de bodo odborniki deželnih stanov v velikim zboru na Dunaji prerojenje državniga zakona in predelovanje raznih postav serčno, skerbno in urno dogotovili.

Le en sam pomislik se posili nekterim zastran imenovaniga véliciga zboru deželnih stanov — in ta pomislik s svojimi vošili vred bi radi krajnskimi bratam na znanje dali, operti na tiskarno svobodnost, ktero so nam v prvim odstavku imenovaniga cesarskiga ukaza ljudomili Cesar dovolili. Po kteri poti pa bi nek mógli svoje misli razglasiti? Naši nemški bratje imajo dokaj novic in časopisov, po kterih se bodo zdaj od vsiga pomenili. Mi imamo le svoje kmetijske in rokodelske Novice. Pa namen Novíc je, vse kar kmetijstvo in rokodelstvo, in sploh kar blagostanje domovine zadene, razglasiti. Zató se nadjamo, de bodo Novice pričijoči sostavek precej v prihodnjim listu razglasile.

Po imenovanim Cesarskim ukazu bodo poklicani odborniki deželnih stanov s pomnoženim številam namestnikov mestnjanskiga (purgarškiga) stanú, gledaje na obstoječe deželske naprave. Nadjamo se in vérjemo, de po mislih ljudomiliga Cesarja, in gledaje na prirojene neoskrunljive pravice vsakiga človeka, in na napredovanje v brihtnosti pri vsih stanovih — imamo tudi mi kmetje pridruženi biti temu stanú, ki je za duhovšino in za zlahtniki tretji stan državnikov (Staatsbürger); zakaj silno veliko je ležeče na tem, de pri takim nasledkov polnim opravilu, kakor bo presojenje in uterjenje občnih državnih naréd, tudi kmetiški stan, ki svoje notranje in vnanje življenje in svoje potrebe sam nar bolj pozná, kaj govoriti ima.

Dozdi se nam tedaj, de bi dobro bilo, ako bi naši bratje kmetiškega stanú po kantoniših prošnje deželnim vladarstvom podali v naklon, de bi se berž volitev odbornikov za kmetiški stan vpeljala, in mislimo, de bi posestniki pod vodstvom kantonskih gospók in duhovnikov za vsak kanton od nar manj deset tavežent duš (manjši naj bi se k večim kantonam pridružili) po dva odbornika izvolila; ti pa naj bi potem v pglavitnim mestu med seboj odbrali toliko namestnikov kmetiškega stanú, de bi njih število z namestniki drugih stanov v primeri bilo, in kteri bi se imeli k velikimu zboru na Dunaj podati. — Drugi izvoljeni pa naj bi domá v pogovarjanje in posvetovanje s sosedi in pa za dopisnike s poslaniki služili. To se vé, de odborniki morajo biti ne le pošteni, zaupanja vredni, temuč tudi prebrisaní možjé, ki morajo poznati deželske narédbe stanovitnih in premenljivih davkov (direkte und indirekte Steuern), zaveze kmetiškega stanú, postave i. t. d. pa tudi kar je pomanjkljiviga, napčniga, ne več pristojniga v téh rečeh. Soznanjeni bi mógli tudi biti popolnoma z nemškim in slovenskim jezikam; z nemškim zató, kér se bo v velikim zboru po nemško govorilo, s slovenskim pa, de se bojo mogli pogovoriti s svojimi sosedi, in jim vse, kar v nemškem jeziku od prihodnjih vladarskih naréd in posameznih postav pride, razumljivo dopovedati in razložiti.

To so naše misli, naše vošila. Z Bogam, bratje! *)

Spisal po mislih nekterih kmetovavcev in v njih imenu
Janez Cerer.

Kótni pisáci, podpihovavci kmetov.

Kteri bravec Novíc ne pomni krepkiga sostavka „Dohtar Skaza ali pravdar Sebigrabič“ v lanjskih Novicah?

*) Kér so se enake vošila že iz več dežel oglasile, gré upati, de jih bojo presvitli Cesar po mogočosti spolnili. Krajnski deželni stanovci se bodo že tudi za to reč potegnili.
Vredništvo.